

■ Надвор'е

НА НОГІ — БОТЫ,
У РУКІ — ПАРАСОНЫ

У наступныя чатыры дні сіноптыкі прагназуюць моцныя дажджы, а ў пятніцу і суботу ўдзень магчымы нават град

Апошні тыдзень красавіка запомніцца нам дажджлівым і кантрастным па тэмпературы надвор'ем, паведамляе начальнік службы гідраметэаралагічных прагнозаў Рэспубліканскага цэнтра па гідраметэаралогіі, кантролі радыеактыўнага забруджвання і маніторынгу навакольнага асяроддзя Міністэрства Дзмітрый РАБАЎ.

У гэтыя дні ўмовы надвор'я на тэрыторыі краіны будуць вызначаць маларухомыя атмасферныя франты, якія ідуць да нас з боку паўднёвага захаду Еўропы. Яны падзеляць краіну на дзве зоны, калі халадней будзе па паўночным захадзе і істотна цяплей па паўднёвым усходзе Беларусі.

Увага! Сёння спецыялістамі нават аб'яўлены аранжавы ўзровень па прычыне моцных дажджоў. І ў пятніцу амаль паўсюдна па тэрыторыі Беларусі таксама пройдуць дажджы. Удзень у асобных раёнах магчымы навальніцы, моцныя дажджы, а таксама град. Тэмпература паветра ўначы складзе ад нуля да плюс 7 градусаў, удзень — 4—11 цяпла; па паўднёвым усходзе ўначы будзе плюс 8—11, удзень — ад плюс 12 да плюс 17 градусаў, а па Гомельскай вобласці — да 18—22 цяпла. У суботу на большай частцы тэрыторыі краіны пройдуць толькі кароткачасовыя дажджы, але ў асобных раёнах прагназуюцца навальніцы, моцныя дажджы, а ўдзень ізноў магчымы град. Тэмпература паветра ўначы складзе 3—10 цяпла, па паўднёвым усходзе да плюс 12 градусаў. Удзень будзе 9—16 цяпла, а па ўсходзе — ад плюс 17 да плюс 23 градусаў.

А цяпер добрая навіна. У нядзелю атмасферныя франты будуць павольна сыходзіць на ўсход, і надвор'е пачне палепшацца. Прагназуецца, што ўначы ў цэнтральных і ўсходніх раёнах, а ўдзень пераважна па ўсходняй частцы Беларусі чакаюцца толькі кароткачасовыя дажджы, аднак у асобных раёнах — навальніцы, моцныя дажджы. Тэмпература паветра ўначы складзе 1—8 цяпла, па ўсходзе — плюс 9—12, удзень чакаецца ад плюс 9 да плюс 16 градусаў, па паўднёвым усходзе — 17—20 цяпла.

■ Істотных падтапленняў
не чакаецца

Як паведамлілі карэспандэнту «Звязды» гідралагі Белгідраметэа, у апошнія дні на большасці рэк краіны адбываецца спад узроўня вады з сутачнай інтэнсіўнасцю 1—8 сантыметраў. Так, на Дняпры каля г. Рэчыца, Прыпяці каля г. Нароўля і яе прытоку рацэ Сцвіга ў в. Кароцічы вада ўвайшла ў рэчышча. Вада знаходзіцца на поймае на прытоку Нёмана рацэ Шчара ў г. Слонім, прытоку Заходняга Буга рацэ Нараў у в. Нямержа, Дняпры каля г. Жлобін, Прыпяці каля в. Чэрнічы і г. Мазыр, яе прытоках рэках Стыр у в. Лапаціна, Случ каля в. Ленін, Пціч каля в. Першая Слабодка.

Спецыялісты паведамляюць, што ў найбліжэйшыя дні ў выніку выпадзення ападкаў на рэках будуць адзначацца невялікія ваганні ўзроўня вады. А вось нейкай дадатковай паводкі ў сувязі з гэтым яны не прагназуюць.

Сяргей КУРКАЧ.
kurkach@vziazda.by

■ Інавацыі для наватараў

ЯК «ВЫГАДАВАЦЬ»
ДОКТАРА НАВУК?

Адна з найбольш значных праблем у навуковай сферы заключаецца ў малой колькасці дактароў навук ва ўзросце да 45 гадоў, лічыць старшыня Навуковага савета Беларускага рэспубліканскага фонду фундаментальных даследаванняў (БРФФД) Сяргей ГАПОНЕНКА. Яна звязана, апроч іншага, з тым, што ў 1990-я гады шмат маладых вучоных, якія цяпер былі б у гэтым узросце, з'ехалі за мяжу або змянілі сферу дзейнасці. Тым не менш намаганні для ліквідацыі гэтай праблемы прыкладаюцца, у тым ліку пры дапамозе грантаў, якія заахвочваюць свежыя кадры заставацца ў навуковай сферы.

— Галоўныя аспекты, над якімі нам трэба цяпер працаваць, — гэта ўменне прадаваць вынікі сваіх распрацовак і ліквідацыя разрыву паміж лабараторыямі і прадпрыемствамі, — адзначае Сяргей Гапоненка. — Акрамя таго, эканоміка Беларусі характарызуецца адносна невялікай навуковай ёмістасцю (сумай сродкаў, накіраваных на новыя даследаванні і распрацоўкі). Калі ў развітых краінах гэты паказчык дасягае прыкладна трох працэнтаў ВУП, то ў нас яна меншая за адзін працэнт. Праўда, у той жа Германіі толькі адзін працэнт фінансуецца з бюджэту, усё астатняе ўкладваюць вялікія карпарацыі.

Якраз для рашэння гэтых і шэрагу іншых задач сёлета будзе рэалізавана некалькі новых праектаў. Адзін з іх — першая школа маладога навукоўца пад назвай «Малады вучоны пад ключ». Падчас яе правядзення ўдзельнікаў навучаць шукаць фінансаванне для сваіх праектаў, публікавацца ў навуковых выданнях з высокім індэксам цытавання, прэзентаваць вынікі сваёй працы, супрацоўнічаць з замежнымі калегамі і многаму іншаму.

— Акрамя гэтага, у нас ёсць некалькі ідэй на перспектыву, — расказаў намеснік старшыні Савета маладых вучоных Нацыянальнай акадэміі навук Аляксей ТРУХАНАЎ. — Напрыклад, варта падняць пытанне аб стварэнні наднацыянальнага органа па прыцыпле Рамачных праграм ЕС у межах ЕАЭС, дзе змаглі б удзельнічаць маладыя навукоўцы не з дзвюх, а адразу з трох краін. Ужо сёлета ў кастрычніку мы правядзем традыцыйную канферэнцыю «Моладзь у навуцы» ў новым фармаце, які мы назвалі «2.0.17». Вядома, зменіцца не толькі форма, але і змест, перш за ўсё мы б хацелі больш шырока заявіць пра распрацоўкі нашых маладых навукоўцаў, запрапіць удзельнікаў не толькі з краін СНД, але і з Заходняй Еўропы, а таксама дальняга замежжа.

Яраслаў ЛЫСКАВЕЦ. lyskavets@vziazda.by

■ Свая рыба

«УРАДЖАЙ» ЛАСАСЁВЫХ
ПАВЯЛІЧЫЎСЯ ў ЧАТЫРЫ РАЗЫ

Паводле інфармацыі Белстата, летась у натуральных і штучных вадаёмах краіны было вылаўлена 19 тысяч тон рыбы, што на 4,8% больш, чым у 2015 годзе. Прамысловы ўлоў рыбы склаў 11,3 тысячы тон (108,1%), аматарскі — 7,7 тысячы тон (100,5%).

Спецыялісты адзначаюць, што рыбагаспадарчымі арганізацыямі ў штучных вадаёмах вылаўлена 10,6 тысячы тон (94,3% ад агульнага аб'ёму прамысловага ўлову рыбы), у натуральных — 0,6 тысячы тон (5,7%). Найбольшую ўдзельную вагу ў агульным аб'ёме ўлову рыбы ў штучных вадаёмах займае карп — 74,3%. За мінулы год улоў гэтай рыбы ў параўнанні з папярэднім перыядам павялічыўся на 22,2% і склаў 7888,4 тony. Мацней за ўсё летась павялічыўся аб'ём вырошчвання каштоўнай рыбы. Ласасёвых відаў рыб было вылаўлена 338,6 тony, што ў 4,3 разы больш, чым у 2015 годзе. А яшчэ гаспадаркі атрымалі 314 тон амура (на 22,2% больш) і 94,4 тony асятровых (плюс 18%).

Сяргей КУРКАЧ. kurkach@vziazda.by

■ Ведай нашых!

РЭЙСЫ ў ТЭРМІН —
ВЕТЛІВАСЦЬ ДА ПАСАЖЫРАЎ

«Белавія» і Нацыянальны аэрапорт Мінск увайшлі ў топ самых пунктуальных авіякампаній і аэрапортаў свету.

Даследчая кампанія OAG з Вялікабрытаніі вызначыла самыя пунктуальныя авіякампаніі і аэрапорты свету за перыяд з кастрычніка 2016 года па сакавік 2017 года. ААТ «Авіякампанія «Белавія» і РУП «Нацыянальны аэрапорт «Мінск» апынуліся ў рэйтынгу на 8 месцы з 4 і 5 зоркамі адпаведна. «Белавія» выканала ў тэрмін 88,8 працэнта рэйсаў, а Нацыянальны аэрапорт «Мінск» — 90,6 працэнта, паведамлілі ў прэс-службе авіякампаніі. Авіякампаніі і аэрапорты, пунктуальнасць якіх знаходзіцца ў дыяпазоне 90—100 працэнтаў, атрымліваюць у рэйтынгу 5 зорак, 87,5—89,9 працэнта — 4 зоркі, 83—87,4 працэнта — 3 зоркі, 80—82,9 працэнта — 2 зоркі і 75—79,9 працэнта — 1 зорку. Не пададзеныя ў рэйтынг авіякампаніі маюць пунктуальнасць ніжэйшую за 75 працэнтаў. Рэйтынг публікуецца двойчы на год — у красавіку і кастрычніку.

Сяргей РАСОЛЬКА. rs@vziazda.by

ДЛЯ ўСТОЙЛІВАСЦІ РАЗВІЦЦА

На пацярпелых ад аварыі на ЧАЭС тэрыторыях Магілёўшчыны ствараюцца ўмовы для паўнаватарскага жыцця.

Жалобныя мітынгі, прысвечаныя Дню памяці чарнобыльскай трагедыі, прайшлі ў Магілёўскай вобласці. Ад гэтай бяды тут пацярпелі 14 раёнаў. Але жыццё працягваецца. Сімвалічна, што менавіта 26 красавіка ў Касцюковічах быў цалкам уведзены ў дзеянне Фізкультурна-аздараўленчы комплекс. Крыху раней такі ж аб'ект запрацаваў на поўную моц у Краснаполлі.

— Мы перажылі аварыяна-аднаўленчы і рэабілітацыйны перыяды, зараз перайшлі да перыяду ўстойлівага сацыяльна-эканамічнага развіцця, — паведаміў начальнік аддзела па праблемах ліквідацыі наступстваў катастрофы на ЧАЭС і надзвычайных сітуацыях аблвыканка Сяргей ЛАЗАРЭВІЧ. — Сёння ствараюцца ўмовы для

вядзення сельскай гаспадаркі, будуюцца фермы, птушнікі. Летась была распрацавана праектна-каштарысная дакументацыя для будаўніцтва буйнога свінагадоўчага комплексу на 24 тысячы галоў у Слаўгарадскім раёне. Сёлета прыступаем да мантажна-будаўнічых работ. Частка фінансавання будзе ажыццяўляцца і за кошт «чарнобыльскіх» сродкаў. Наогул аб'ект ацэньваецца ў суму не меншую за 30 мільёнаў дэнамінаваных рублёў. Працягваем укладваць грошы ў стварэнне камфортных умоў для жыхароў пацярпелых ад аварыі населеных пунктаў. Сёлета плануецца газыфікаваць вёскі Няраж і Холстава ў Быхаўскім раёне. Будуць будавацца аб'екты водазабеспячэння ў Слаўгарадскім раёне. А ў самім Слаўгарадзе па чарнобыльскай праграме будзе закладзены 32-кватэрны жылы дом.

Нэлі ЗІГУЛЯ. zigulya@vziazda.by

КВЕТКІ АД ЛІЦЭІСТАЎ І ВЕРНІКАЎ

У гомельскім храме Архістратыга Міхаіла ў Дзень памяці чарнобыльскай трагедыі адслужылі паніхіду па загінулых у выніку тэхнагеннай катастрофы. Гісторыя царквы вяртаў увагі. Яна апынулася якраз у той зоне, адкуль людзей прымушова адсялілі.

Дарэчы, на Гомельшчыне пасля выбуху смяротна небяспечнымі для жыхароў сталі 158 населеных пунктаў. У адным з іх — вёсцы Вылева Добрушкага раёна — і засталася старажытная царква, дзе на 14 гадоў прыпыніліся службы. Протаіерэй Андрэй Бялянка ў пачатку 2000-х актыўна садзейнічаў таму, каб храм пачаў новае жыццё, — ужо на чыстай тэрыторыі ў абласным цэнтры. Урэшце драўляны храм быў перанесены ў Гомель на Рэчыцкі праспект і роўна 11 гадоў таму асвечаны мітрапалітам Філарэтам.

Храм стаў помнікам ахвярам Чарнобыля. Калі ўвахода ў царкву пабудаваны мемарыял, на якім выбіты імёны пажарных-ратавальнікаў, якія першымі прыбылі на тушэнне пажару, і назвы загінулых вёсак. У дзень памяці да яго ляглі кветкі ад вернікаў храма, ліцэістаў МНС і кадэтаў гарадскога вучылішча.



Мітынгі-рэквіемы, прымеркаваныя да Дня памяці чарнобыльскай трагедыі, адбыліся ў Гомелі, Брагіне, Хойніках, Нароўлі і іншых населеных пунктах Гомельскай вобласці. Таксама прайшлі шматлікія спартыўныя мерапрыемствы: маладзёжны велафэст «Атамная міля», XII Міжнародны лёгкаатлетычны прабег «Брагінская дзясятка», лёгкаатлетычны забег «Званы Чарнобыля» пад эгідай Нацыянальнага алімпійскага камітэта.

Ірына АСТАШКЕВІЧ. iost@vziazda.by

У Магілёве пахла
канцэрагенамі

Жахлівыя чорныя клубы дыму ў раёне былога рэгенератарнага завода можна было ўбачыць у аўторак з розных канцоў горада, а жыхарам вуліцы Чалюскінцаў і іншых, блізкіх да ачага ўзгарання, прыйшлося яшчэ і дыхаць атручаным паветрам.

Паведамленне аб пажары ў цэнтры аператыўнага кіравання Магілёўскага гарадскога аддзела па надзвычайных сітуацыях паступіла 25 красавіка каля сямі гадзін вечара. Як потым высветлілася, гарэла звалка адходаў гумы на вуліцы Чалюскінцаў у абласным цэнтры. Пажар распаўсюдзіўся на плошчу каля 1000 квадратных метраў. Палымем былі ахоплены штабелі гуматэхнічных вырабаў вышынёй ад 1 да 2,5 м. Пажар быў ліквідаваны каля 10 гадзін вечара. Па словах афіцыйнага прадстаўніка Магілёўскага абласнога ўпраўлення МНС Уладзіміра УРУБЛЕЎСКАГА, на яго ліквідацыі працавала 14 баявых разлікаў, 50 чалавек асабістага складу, выкарыстоўваліся пажарны цягнік Беларускай чыгункі. Як мяркуецца, прычынай узгарання стала неасцярожнае абыходжанне з агнём, вінаватая асобы ўстанаўліваюцца.

Дарэчы, гэта не першы выпадак пажару на дадзенай пляцоўцы. Падобныя ўжо былі ў красавіку 2015 года і ў снежні 2008-га. Па некаторых звестках, гаспадарка на тэрыторыі захоўвання гуматэхнічных матэрыялаў зараз няма. Але нават не трэба пытацца ў спецыялістаў, каб сказаць, наколькі гэта небяспечны аб'ект. Аўтамабільныя шыны і іншыя гуматэхнічныя вырабы ўяўляюць сабой злучэнні поліараматычных вуглевадародаў і канцэрагенных рэчываў, якія валодаюць высокім узроўнем таксічнасці. Падчас гарэння пакрышак вылучаецца курадым і сярністая кіслата. Ігнараванне праблем утылізацыі высокатаксічных адходаў і стварэння рэсурсазберагальных тэхналогій з часам пацягне за сабой масу непапраўных экалагічных наступстваў.

Па словах начальніка гарадской інспекцыі прыродных рэсурсаў і навакольнага асяроддзя Пятра ЛАПО, інспекцыя ўжо неаднойчы звярталася ў гарвыканкам з прапановай ліквідаваць гэтую небяспечную пляцоўку. На погляд Пятра Лапо, у горадзе ёсць прадпрыемствы, якія маглі б адразу перапрацоўваць гэты матэрыял. Але пакуль рашэнне наконт гэтага так і не было прынятае. Начальнік інспекцыі намераны чарговы раз звярнуць увагу на праблему і настойваць на яе вырашэнні.

Нэлі ЗІГУЛЯ. zigulya@vziazda.by

